

Müslüman duyarlılığın son aydın kalemi: Akif Emre

Akif Emre'nin Türkiye için anlamı büyüktü. O kimsenin cesaret edemediği konulara değiniyor, haklı eleştirilerini kırmadan dökmeden yapıcı bir üslupla dile getiriyordu. Onun kavagası müslümanca bir varoluş kavgasıydı zihinde ve ahlakta. Önemli olan da bu kavgayı devam ettirebilmek.

İbrahim Tıgılı

Akif Emre vefat edeli neredeyse bir yıla yakın oldu. Son bir yılda yaşadıklarımız Akif Emre'nin yokluğunu daha da hatırlatıyor. Artık kimse yeni Şafak'ta yazdığı o duyarlı, içine düştüğümüz durumlara yönelik çözümler sunan, karşısındaki kızdırmadan eleştiren naif yazıları okuyamıyor.

Akif Emre ile Ali Şeriatî arasında her zaman bir ilişki kurmuşumdur. Her ikisi de İslam dünyasının sorunları karşısında yerinde duramayan aydın kimlikleri ile hep bir gayretin içinde olan yazarlardı. Yalnız Akif Emre'yi Ali Şeriatî'den ayıran en önemli husus, onun yerli duruşuydu. Hiç bir zaman Batı'nın ürettiği vitrinde sergilenen fikirlere bağlı kalmamış, Erciyes kadar bu toprakların içinden gelerek coğrafyamızın derinliklerdeki sesini eğilmeden bükülmeden dik durarak dile getirmişti. Ali Şeriatî ise belki Fransa'daki eğitim görmesinin etkisi ile Batının moda fikirleri özellikle varoluşçuluk ile Şii dini anlayışı arasında bir sentez kurmuştur. Fakat her iki aydınımızın da İslam dünyasını ayağa kaldırmak için verdiği mücadele aşıkardır.

Akif Emre çok yönlü bir yazardır. O öncelikle bir seyahat yazardır. Diğer seyahat yazarlarından en önemli farkı bir seyahatlerinde daima bir bilinç vurgusudur. Onu Fas'ın Tanca sokaklarında gezerken asıl aradığının tarihi veya diğer merkez-

lerinden ziyade İbni Batuta'nın kimsenin pek bilmediği türbesini aradığını görürsünüz. Onu Arakan'da, Keşmir'de Bosna'da, Sevak'inde Granada da kaybedilene aradığını farkedersiniz.

Akif Emre tabiatla uyum içinde bir yazardır. Onun en çok sevdiği ağaçlar, dağlar ve denizdir. Ağaçlar içinde erguvan ağacına özel bir ilgi duyar. Erguvan mevsiminde Erguvan ağaçlarının fotoğraflanması en büyük ilgi alanıdır. O iyi bir fotoğrafçıydı aynı zamanda foto kamerası ile adeta bütünleşmiş gibiydi. Galata köprüsünde bir martının süzülüşünü çektikğini farketmiş sanki Ricard Bach'ın martısının esintisini duymuştum.

Dağlar içerisinde Erciyes'in onun için ayrı bir yeri vardı. Erciyes'in sanki insan karşılığıydı. Erciyes kadar dik, Erciyes kadar çuşkulu, Erciyes kadar mümbit. Her yıl mutlaka Erciyes dağına gider orada yakın dostları ile her yıl dağın yeni bir özelliğini keşfetmeye çalışırdı.

Akif Emre'nin denizle de özel bir ilgisi vardı. Balmumcu'daki ofisinden Beşiktaş'a her yürüdüğümüzde denize kavuşmak için özel bir çabası olduğunu farkedirdim. Özellikle Beşiktaş'tan Üsküdar'a geçerken şehir hatları vapurunu tercih ederdi. Vapurun üst kısmında denize doğru oturur uzun uzun denizi seyrederek gökyüzü ile deniz arasında kurduğu ilişkiyi sık sık bahsedirdi.

Fotoğraf: Akif Emre arşivinden

Fotoğraf: Akif Emre arşivinden

Akif Emre'nin en sevdiği semtlerden biri Üsküdar'dı. Çok kez Üsküdar'ın dar ve dik yokuşlarında beraber yürüydük. Bazen dakikalarda eski bir evin çatısına, balkonuna bakardık. Oradan derin imgeler çıkarırdık.

Beşiktaş'taki Yahya Efendi'yi birlikte ziyaret ettiğimiz günü hiç unutamam. İlk kez o zaman derin bir tarih bilgisi olduğunu farkettim. Yahya Efendi ve yaşadıkları hakkında o kadar çok biliyorduk ki, dergahın mimari özellikleri anlaattığında şaşırıp kalmıştım.

Akif Emre iyi bir televizyon programcısıydı. Moriskolar belgeselini hazırlarken nasıllı yoğun bir iş gayreti içinde olduğuna tanık olmuştum. Moriskoları ilk defa Türkiye'nin gündemine sokan Akif Emre bu belgeselin senaryosundan görüntüsüne kadar her şeyi ile yakından ilgilenmiş ve ortaya şahaser bir eser bırakmıştı.

Beraber bir Ebubekir Efendi belgeseli hazırlamayı düşünüyorduk. Bunun için Ebubekir Efendi'nin yol haritasını takip edip İstanbul'dan Londra'ya, sonra da Güney Afrika'daki Cape Town'a gidecektik. Bunu bir vasiyet kabul edip Akif Emre'nin isteği doğrultusunda bir belgesel hazırlamak gerektiğini düşünüyorum.

Akif Emre'nin bir öğretmen olduğu hep görmezlikten gelinir. Akif Emre 1970'li yılların sonlarında başladığı basın yayın serüvenine hep birilerini yetiştirmek gibi bir gayreti olmuştuk. Akabe yayınlarında Cahit

Akif Emre bir okuldu, penceresi, kapısı olmayan. Özellikle Dünya Bülteni'nde bir çok camianın genç yazarını toplamış, onların yazmalarında etkili olmuştu. Aynur Erdoğan, Ertuğrul Aydın yalnız bunlardan birkaçı. Aynur Erdoğan'ın yuvarlak masa toplantıları önemli bir boşluğu doldurmuş, Ertuğrul Aydın'ın Dünya Bülteni Araştırma Merkezinde dosyalar hazırlamasının önünü açmıştı Akif Emre.

Zarifooğlu'nun asistanlığını yapmış, ondan ve kendi çabası ile öğrendiklerini aktarmaya çalışmıştı. Akif Emre bir çok iş yapmıştı ama en sevdiği işi sorduğumda yayıncılık olduğunu söylemişti. Özellikle İnsan ve Küre yayınların yayın yönetmenliğini yaparken Türk okuyucusuna ait kitapların yayınlanmasında öncül rol oynamıştı.

Akif Emre İslamcı aydın serüveninin son temsilcisiydi. Mehmet Akif, Necip Fazıl, Sezai Karakoç ile başlayan İslamcı aydın geleneği onunla tamamlanmıştı. Yeni Şafak'ın kuruluşundan beri yazdığı eserler de hep bu aydın geleneğinin izlerini görmek mümkündür.

Yeni Şafak gazetesinin en zor günlerinde o gazeteyi yönetmişti. Hem 28 Şubat'ın baskıcı rejimine karşı dik durmuş hem de gazetede bir çok gencin yetişmesine ön ayak olmuştu. Kemal Kahraman bir keresinde Akif Emre'nin İslami camadadı yazarlar ve gazetecilerin bir çoğunun üzerinde hakkı olduğunu fakat bunu görmezden geldiğini söylemişti. Kemal Kahraman'ın bu söyledikleri vefatından sonra yazılan yazılarda ortaya çıktı. Hemen hemen herkes üzerinde Akif Emre'nin hakkının olduğunu söylüyor Akif Emre'yi hayırla yad ediyorlardı.

Akif Emre bir okuldu, penceresi, kapısı olmayan. Özellikle dünya Bülteni'nde bir çok camianın genç yazarını toplamış, onların yazmalarında etkili olmuştu. Aynur Erdoğan, Ertuğrul Aydın yalnız bunlardan birkaçı. Aynur Erdoğan'ın yuvarlak masa toplantıları önemli bir boşluğu doldurmuş, Ertuğrul Aydın'ın Dünya Bülteni Araştırma Merkezinde dosyalar hazırlamasının önünü açmıştı Akif Emre.

Dünya bülteni aynı zamanda bir buluşma noktasıydı. Cihan Aktaş, Kemal Kahraman, Kudret büyükcoşkun sık sık oraya gelir güzel sohbetlere imza atarlardı. Bazen hiç ummadığımız bir bürokrat, akademisyen, gazeteci de buraya gelir Akif Emre'nin karşısında ondan yararlanmak için bulunurdu. Bir defasında bakanlık yapmış birinin Akif abi karşısında nezaket içerisinde oturduğunu görmüş, farklı bir yerde yüzümüze bakmayan bu kişinin Akif Emre'nin tanışması ile fazlasıyla benimle ilgilenmesine tanık olmuştum. Akif Emre için bürokratların siyasetçilerin veya popüler gazetecilerin önemi yoktu. Daha önce onları nasıl tanımışsa yine o şekilde tanırdu. Etiketlerin onun için hiç bir kıymeti yoktu belki de onlara hatırlatmak için isimleri ile hitap ederdi. Örneğin Ahmet Davutoğlu'nun dışişleri ve başbakanlık yaptığı dönemde Akif Emre için o eski arkadaşı 'Ahmet'ti. Siyasilerden bürokratlardan hiç bir beklentisi olmadığı için daima onlar karşısında dikti, ağır başlıydı. Bir Erciyes dağı kadar hem de.

Haberiyat onun yeni çocuğuydu. Hamit Kardeş'ka yeni bir haber sitesi açmak için adım atmıştı. Vefatından bir gün önce ziyaretine gittiğimde Haberiyat'ta yapmak istediklerini, beni de ekip içinde görmek istediğini belirtmişti. Akif Emre haberiyat'la ilgili çok güzel şeyler düşünüyordu fakat ömrü yetmedi. Keşke bu Haberiyat kısır tartışmalar neticesinde kapanmayıp Akif Emre'nin çizgisinde devam edebilseydi.

Akif Emre'nin Türkiye için anlamı büyüktü. O kimsenin cesaret edemediği konulara değiniyor, haklı eleştirilerini kırmadan dökmeyen yapıcı bir üslupla dile getiriyordu. Onun kavagası müslümanca bir varoluş kavgasıydı zihinde ve ahlakta. Önemli olan da bu kavgayı devam ettirebilmek.